

EZI ONYEAGHA

II Timōti 2:1-26.

IHEÒMÙMÙ 415

Nke Ndị okenye

AMAOKWUIBUN'ISI: “Nānu ọku n’obi ich onwe-gi n’iru madu dika onye Chineke nwaputaworo, onye-ọlu nke ihere nāpugh ime ya, onye nēkwuzi okwu nke ezi-okwu ahu” (II Timōti 2:15).

I. Ntozuòkè niile nke Ezi Onyeagha

1. Ezi onyeagha nke Jisọs Kraist aghaghị ịdị ike n’amara, II Timōti 2:1.
2. Ezi onyeagha aghaghị ikuziri ndị ọzọ ihe, II Timōti 2:2.
3. Ezi onyeagha aghaghị ịnagide iheisiike, II Timōti 2:3.
4. Ezi onyeagha aghaghị iwezuga onweya n’ihe ọ bụla gaeke ya agbụ, II Timōti 2:4.
5. Ezi onyeagha aghaghị ịgbamgba dika o ziriezi n’iwu, II Timōti 2:5.

II. Ihe Dị Icheiche nke Ịbụ Onyeagha Naalụpụta

1. Onyeọlụbi ahụ aghaghị ibu ụzọ kere òkè ná mkpụrụ ya II Timōti 2:6,7.
2. Onyeagha nke obe naahụju anya ọtụtụ oge, II Timōti 2:8,9; Ndi Hibur 11: 25.
3. Ezi onyeagha ahụ nwere nkwa nke ụgwọlụ dị ukwu, II Timōti 2:10-13; Ndi Hibru 10:35.

III. Ọlụ nke Dị rị Ezi Onyeagha

1. Aghaghị ichetara ndị mmadụ eziokwu nke Chineke, II Timōti 2:14.
2. Ezi onyeagha ahụ aghaghị ịmụihe ka o wee chee onweya n’iru mmadụ dika onye Chineke nwaputaworo, II Timōti 2:15.
3. Aghaghị ịjụ ozizi naezighiezi, II Timōti 2:16-18,23.

IV. Nsọpụrụ maọbụ Enweghị nsọpụrụ

1. Ntọala nke Chineke naeguzosi ike, II Timōti 2:19.
2. Ụfọdụ arịa dị nime ulo ukwu ahụ bụ ihensọpụrụ ụfọdụ bụ kwa nke iheihere, II Timōti 2:20,21.
3. Ịkpọku Onyenweanyi site n’obi dị ọcha bụ ụzọ inwe nsọpụrụ, II Timōti 2:22.
4. Ekwusiri okwu ike banyere ịdịnwayọ na inwe obiumeala, II Timōti 2:24-26.

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Akwụkwọzi nke abụa nka nke Pọl, bụ nke o degara nwaokoro nke naeso ya naalụkọ ọlụ n’Ozioma nke Jisọs Kraist, bụ akwụkwọzi ikpeazụ nke Onyeozị ahụ dere bụ nke Baibụl depụtara. Nime akwụkwọzi a Onyeozị ahụ dị ukwu, onye maara na oge ụla ya site n’ụwa nka adịwo ezi nso, chetakwaara Timōti ọzọ ihe banyere ọlụ ụfọdụ nke dīrị ya ịlụ dika onyeozị nke bụ nwaokorobịa n’Ozioma na dika onye ọlụ nye ndị furuefu irita ha n’uru nye Kraist.

Ịnọgidesiike mgbe niile N’Ịbụ OnyeKraist

Ebeogugu nke iheòmmù a naegosiputa mkpa ọ dī ka onye agha ahụ nke bụ OnyeKraist naadi ndụ dika OnyeKraist kwa ụbọchị. Ịnọgidesi ike mgbe niile n’ịbụ OnyeKraist bụ ntozuòkè nke dī ụkọ nime ụwa nka, ma ọ bụrụ na anyi so ná ndịagha nke Chineke n’ezie dika anyi kwesiri iso, anyi naanogidesiike n’ibi ndụ mgbe niile dika OnyeKraist. Anyi agaghị anọ naenweghi nsogbu, nkwtọ, mkpagbu na ihe ndi ọzọ dī icheiche nke Jisọs kwuru na ha gaeso ndi niile gaadi ndụ nsọpụrụ Chineke nime Kraist Jisọs; ma anyi aghaghị ime ka ndi niile anyi naezute nime ụwa bụ ndi nwere ezi obi nke ezi okwu mara na anyi bụ ndi Kraist.

Ọ bụ nzube nke Chineke ka ejikwaa ndiagha nke Jisqs Kraist mee kwa ka ha tozueokè maka ijere Onyenweanyi ozi: “Ya mere, gị onwegi, nwam ka eme ka ị dị ike n’amara nke dị nime Kraist Jisqs.” Ngwaagha nke OnyeKraist bụ Okwu Chineke. Ọ bụrụ na Okwu Chineke dị n’obi na nime ndụ nke onye ahụ nke naagha mgbe ọma nke okwukwe o nwere ihemkpuchi nke anaapughụ imebi.

Onyenweanyi naadụ ndiagha ya ọdụ ka ha naakuziri ndị ọzọ ihe. N’etiti ndiagha nke anaahụ anya onyeachia nke naelekota ndiagha ahụ adighi enwe ohere inye onyeagha ọ bula akpobatarara ọhụ ndumọdụ na ọzụzụ n’ihe niile banyere ndiagha, kama ọ naenyefe ọlụ a n’aka ndikom nweworo nnwaputa ndi nọ n’okpuru ya. Ọ bụ ọlụ nke dirị onyechia nke ime ka ndikom ahụ nọ n’okpuru ya mara ụkpürü niile nke dirị ndiagha, ma ndi ochie ahụ, bụ ndiagha ahụ nweworo nnwaputa naabụ ndi naakuzi ihe karịa. “ihe nile ị nu-kwa-ra n’oñum . . . nye ihe ndia n’aka madu ndi kwesiri ntukwasi-obi idebe, bú madu ndi ọ gēkwe kwa izi madu-ibe-ha ihe ndia.” Ezi ndiagha nke Obe naamuta ma naetinye kwa ihe niile nke Ozioma n’ọlụ, ọ bughị nanị n’ihi ọdịmma nke ha onweha, kama ka ha wee bụrụ inyeaka nye kwa ndi ọzọ.

Nnagide

Ọzụzụ pụrụ ichè nke anaenye ndiagha bụ ime ka ha bụrụ ndiagha gbasiriike, iweta ha n’oñodụ idjaragara n’ihi ihe ha gaezute n’ogboagha. Timoti agafewo iheomumụ mbụ nke eji azulite Onyeagha nke Obe mata na otutu ihe siriike dị kwa n’iru.

Ọ dighi mgbe Baibul kpọrọ ụzọ nke Ozioma ahụ ụzọ dị mfe, ma Chineke naekwe nkwa inye ndi ahụ gaenwe ntachiobi amara na ike. “Som hujuko anya, dika onye-agha ọma nke Kraist Jisqs.” Pọl edebeghi n’iru Timoti akwà nke dị bialibial nke juputara n’okokosisi, kama okporo ụzọ nke ogwu, iheisiike nke ọ gaezute, na mkpagbu nke ọ gaje inweta. Ma otú ọ dị, Baibul juputara na otutu nkwa nke oké ụgwọlụ nye ndiagha nke Obe ahụ kwesiri ntukwasijobi. “Ba n’oñu nke onye-nwe-gi” (Matiu 25:23); “Ugwọ-ọlu-unu di uku n’elu-igwe” (Matiu 5:11,12); “Asi na ayi nēnwe ntachi-obi, ayi gēso kwa Ya bukọ eze” (II Timoti 2:12); “Edebeworom okpu-eze nke ezi omume ahu” (II Timoti 4:8); “Ha we di ndu, so kwa Kraist buru eze nnù arọ abua na ọgu iri” (Nkpughe 20:4).

Ndi Weputara onweha

Mgbe mmadu naeweputa onweya ibụ onyeagha n’etiti ndiagha nke anaahụ anya, ibi ndụ ya dika ndinkiti naakwasị ka oge ọ naabụ onyeagha ra. Dika o si dị mkpa ọ naarapụ ndi eyi ya niile, ọlụaka ya, ụdị ndụ ọ naebi na mbụ ka o wee mezue ihe niile achoro n’aka onyeagha ime. Anaekwu na adighi ekwe ndiagha ndi Rom nke oge nke Pọl Onyeozi ka ha tinye onweha n’ilụ ọlụ ubi, izuahia, maobu n’udị ọlụaka ọ bula ọzọ nke gaegbochi ha n’okpukpo akporo ha ibụ ndiagha.

N’otú aka ahụ kwa Okwu Chineke naakpoku ndiagha nke Kraist ka ha wepuga onweha n’uzo niile pua n’ihentuhj niile nke ndụ a ka ha wee bụrụ ndi pụrụ ibi aru karịa n’ijezi nke NdiKraist. Pọl Onyeozi ji aka ya abua lusie ọlụ nke aka ya ike otutu mgbe iji gboo mkpa nke ndụ a, ma ebunm’obi kachasi elu na ochichọ siri ike nke ndụ ya bụ ikwusa Ozioma nke Jisqs Kraist nye mmadu niile n’ebe dum. O kweghi ka ihe niile nke ndụ a tuchia ya maobu gbochie ọlụ ya na okpukpo akporo ya n’Ozioma. Ọ baara anyi uru iwere ndụ na iheatu nke ndụ Pọl Onyeozi ahụ dika ihe nleanya anyi onweanyi.

Ugwọlụ Dị ichieche

Onyeagha ahụ nke naalụ ọlụ ya nke ọma, naalụ ọlụ mgbe ọfodu ọbuná karịa otú akporo ya ije ozi, ka anaenye nsopuru mgbe ọfodu site n’iyikwasị ya akàràùgwù (medal). Akàràùgwù (medal) ndi a bụ ihe ndiagha naewe otutu mgbe dika ihe dị okéonuahia. Ndiagha ọfodu ka anaakpali obi ha ilusi ọlụ ike karịa ka ha pụrụ ilụ ma ha cheta na ha gaenweta akàràùgwù (medal). Ka o wee nweta otú nime akàràùgwù (mdeal) ndia nke ndiagha ya, onyeagha ahụ aghaghị idebe onweya n’okpuru iwu na ụkpürü niile nke ndiagha ya nyeworo.

Ndiagha naaga n’iru n’okwá dika ha naamuta ụkpürü niile na ihe niile achoro n’ibụ onyeagha; ọzọ kwa, ha aghaghị idebe iwu niile nke ndiagha nyeworo. N’otú aka ahụ kwa, onyeagha nke Kraist aghaghị igbamgba dika o ziriezi n’iwu, debe onweya n’okpuru ndumọdụ niile nke Okwu Chineke, ma ọ bụrụ na ọ gaanata ụgwọlụ site n’aka Eze nke ndjeze ahụ. Ozi nke ejere n’ikwesi ntukwasiobi gaanata ụgwọlụ ná ndụ a na kwa ná ndụ nke gaje ibia. Anaedebe NdiKraist naanogidesiike otutu mgbe n’oñodụ nke nsopuru na nke ikiki n’etiti NdiKraist. Ma otú ọ dị asikwarị na elefuuru anyi

anya ná ndụ nka, anyi wee ghara iru ọnọdụ ahụ nke anyi nwere ọchịchọ ya, ọlụ nke alurụ n'ikwesi ntụkwasịobi aghaghị inata ụgwọọlụ ná ndụ nke gaje ibia. “Onye nēmeri emeri, na onye nēdebe ọlum nile rue ọgwugwu ihe nile, ya ka M'gñenye kwa ike ichi mba nile: ọ gēwere kwa nkpa-n'aka ịgwé zua ha dika aturu, dika anākujisi ite nke ọkpu-ite; dika Mu onwem natawo-kwa-ra n'aka Nnam” (Nkpughe 2:26,27).

Iheoma na iheojọ

“Nānu ọkụ n'obi iche onwe-gi n'iru madu dika onye Chineke nwaputaworo, onye-ọlụ nke ihere nāpugh ime ya, onye nēkwuzi okwu nke ezi-okwu ahu.” Iheomumụ nke Okwu Chineke bụ iheomumụ nke ziriezi na nke kachasi mma. Mgbe Joshua dubara umụ Israel nime Ala Nkwa ahụ, enyere ya iwu ka ọ naatughari uche n' Akwukwo nke Iwu ahụ ahie na abali (Joshua 1:8). Chineke nyere iwu ka eze Israel ọ bula deputa iwu nke Chineke n'otu akwukwo ma naagu kwa ya ubochi niile nke ndu ya (Deuteronomi 17:18,19). Pol degara Timoti akwukwo: “Rue mgbe m'gabia, naña nti ọgugu-akwukwo-gi na idu-odu-gi na ozizi gi ... Nējisi ike n'ihe ndia; nānsi ike nime ha; ka iga-n'iru-gi we puta ihè n'ebe madu nile nọ” (I Timoti 4:13,15).

“Ma nēze okwu efu nile emeruru emeru: n'ihia na ha gāga kari n'iru n'asopugh-Chineke.” Uwa Juputara n'ihe di otu ahụ n'ubochi taa, otutu mgbe n'udi igwakwukwo di elu na oké mmuta na iheomumunke anaakpo saians (science). Ncheputa na echiche niile nke umu mmadu bu nke anaanwaputaghi nke naemegide kwa Okwu Chineke naanochi onodu eziokwu nke Chineke n'obi otutu umakwukwo, naeme ka okwukwe ha nwere na Chineke ju oyi maobu bibie ya. Otú ọ di, iji amamihe nke uwa dochie eziokwu nke Chineke ekwesigi idi ire n'ebe onye ọ bula nọ. Ọ buru na anyi ewere Okwu Chineke n'ozuzuoke ya niile, naenwe kwa ntukwasio zuru oké na okwukwe, anyi puru igafe ihe ọ bula anyi gaezute n'awa a naamaghi jijiji na naesighi kwa n'onodu anyi pu. Anyi gaama mgbe anyi naezute okwu efu niile ndia emeruru emeru ihe anyi gaeji ha mee: izere ha.

Ntala Di Ike

Mmadu dika okike si di, onodu Pol Onyeozu n'ile ya anya ga aburori nke gbara ochichiri na nke enweghi olileanya. Ọ matara na oge ula ya site na ndu a adiwo ezi nso, ọ wee hu kwa ufodu ndi ya na ha naaluko olu ka ha naarapu ya, ndi ozọ kwa naezi ozizi nke nakwesighi ekwesị na nke ugha. Ma otu ọ di, okwukwe ya guzosiri ike nke ukwu: “Otú ọ di, ntala di ike nke Chineke nēguzo.” Umụ mmadu puru ma naagbanwe kwa, ma Okwu Chineke adighi agbnwe. Ka ọ naemetu anyi n'obi nke ukwu bu ezughioké niile nke ootu okpukpe di icheiche na iyiegwu nke mmegide nke ozizi ugha di icheiche, otu ahụ ka anyi naaghaghị iguzosi ike n'otu eziokwu a: na ihe Chineke tooro ntala ya naeguzosi ike buru kwa ihe anaapughi imebi. Nke ahụ bu ntala nke anaapughi iwezuga n'onodu ya. Nke ahụ bu oké nkume nke isinkukuulo, ihenkwagide siri ike (Gibraltar) nye okwukwe nke ndi nke Chineke ndi gaeguzoro eziokwu ahụ nke Okwu Nso Ya.

“Onye-nwe-ayi mara ndi bu nke Ya.” Ọ bughị nai na Chineke maara ndi ahụ bu nke Ya, kama ọ bu Ya nwe ha. Ọ bu ihe di ebube ibu onye Chineke nwe. “Ọ nākpọ kwa aturu nke aka Ya n'aha, nēdupu kwa ha . . . Ma ha agagh-eso obia ma-oli, kama ha gāgbanari ya: n'ihia na ha amatagh olu ndi-obia” (Jon 10:3,5). Enwere otutu olu nke ndi obia n'awa nbochi taa, ma ezi aturu ahụ agaghị agbaso olu onyebia kama ha gaeso olu nke Onyenweha. O mewo ka ha guzosie ike n'uzo nke eziomume. O tinyewo ochichọ nime obi ha na mkpuruobi ha iso Ya, iju olu niile ahụ naadasi ike nke uwa a, na iwere nti ghereoghe na ezi mmasi naa nti n'olu nta ahụ nke di kwa nwayo, nke Onyenweha.

Idi nwayo

Ndumodu ahụ niile nke enyere nime II Timoti 2:22-26 doro anya. Ha naakowa ihe bu olu nke otu nwa Chineke n'ebe ibe ya nọ. Ọ bu olu anyi ibu ndi naenye aka, ndi naagba mmadu ume, ndi ejiri mmuo nke Ezi onyeSameria ahụ mejue, ime ihe niile dika ike anyi ra ikulite onye ahụ mee kwa ka o guzoghachi n'ukwu ya abua nime mmuo ma asi na ọ dara ada.

Ọ dighi onu ọ bula di ukwu nke naadi n'obi na nime ndu mmadu kari nke di n'izoputa mkpuruobi ufodu nke ndi daworo n'akuku uzo. Ọ bu ihe bara uru bu inyere mmadu aka. Iweta inyeaka nye ndi naenweghi inye aka, iwelite ndi djala, ndi daraada, ndi naadighi ike, naetinye olileanya nime obi ha na ọ di onye nwere okwukwe n'ebe ha nọ na ezi ochichọ ihu na ha rur onuzo

ama nke Otutu, naeweta ọ́nụ na ngozi nime ndụ nke onye ahụ onweya. Ọ bụ́rụ na anyi niile gaeme otú ahụ, anyi gaabụ ezi ndiagha nke Jisọs Kraist.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

1. Gịni ka enwere ike ikpọ ezi onyeagha nke Jisọs Kraist ka ọ nagide?
2. N'ihị gịni ka ezi onyeagha gaeji wezuga onwe ya site n'ihentụhị niile nke ndụ a?
3. Gịni bụ ụdị iheomumụ nke ziriezi na nke kachasi mma?
4. Gịni ka agaeme okwu efu niile nke emerumemeru? N'ihị gini?
5. Gini bụ ihe ahụ naeguzosi ike, naagbanyeghi ihe mmadu puru ikwu maobu ime?
6. Olee otu mmadu gaesi rue onodu nke nsopuru nime atumatu nke Chineke?
7. Mejue amaokwu a "Ma naganari agu ihe oju nagu nwa okorobia: . . ."
8. Gini naeweta oké onụ nime obi na ná ndụ nke mmadu?